

Protocol Sociale Veiligheid

1. Inleiding

IKC 't Eimink wil voor alle leerlingen een veilige plaats zijn. De school zorgt voor een rustige, vertrouwde en gestructureerde omgeving waar leerlingen kunnen leren en spelen.

Een goed pedagogisch klimaat is een voorwaarde om te komen tot een optimale ontwikkeling.

We leveren een bijdrage aan de opvoeding van onze leerlingen tot zelfstandige mensen met een positief zelfbeeld: mensen die zichzelf en elkaar waarderen, zich competent voelen, zelfvertrouwen en een positief kritische houding ten opzichte van hun omgeving hebben. Wij zijn een school met aandacht voor leerlingen die extra zorg nodig hebben, zowel op onderwijskundig als op pedagogisch gebied.

“Grote nadruk ligt op de ontwikkeling als individu in een sociale context”.

We monitoren jaarlijks de sociaal- emotionele ontwikkeling van elk kind m.b.v. LOOQIN (1-3) en Sociogram (4-8). Daarnaast werken wij volgens de richtlijnen van PBS.

De laatste jaren hebben we steeds meer te maken met volle, bewerkelijke en/of dynamische groepen. Het kost leerkrachten, in een toenemend aantal groepen, moeite om “Grip op de groep” te houden.

Het moge duidelijk zijn dat dit ten koste gaat van de ontwikkeling van veel kinderen, van de sfeer in de groep, van het plezier wat kinderen op school ervaren en het plezier dat leerkrachten uit hun werk halen.

In het kader van ‘Passend Onderwijs’ blijven steeds meer leerlingen met gedrags- en ontwikkelingsproblemen op de basisschool. Het omgaan met die ontwikkelingsproblemen valt voor een groot deel binnen de zogenaamde Basisondersteuning, de ondersteuning die elke basisschool wordt geacht te kunnen geven. Ons streven is m.b.v. het inzetten van interne en externe specialisten zo goed mogelijk aan de onderwijsbehoefte van elk kind tegemoet te komen.

Daarnaast worden leerkrachten steeds vaker geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag van individuele leerlingen. Dit uit zich in het geven van brutale antwoorden, het gebruik van grove taal, niet gehoorzamen aan leerkrachten, weglopen van school, pesten van andere leerlingen, gooien van voorwerpen, agressiviteit of geen respect tonen voor de ander.

Het beantwoorden van de belangrijke vraag: “Waarom?” valt buiten het bereik van dit protocol. Vanuit de leerkrachten, maar waarschijnlijk ook vanuit de leerlingen en ouders, is er een toenemende behoefte aan een

consequente aanpak van grensoverschrijdend gedrag binnen de school.

2. Doel van dit protocol

- Samenhang bevorderen in de aanpak van ongewenst gedrag en eenduidigheid in handelen van leerkrachten bij constatering van grensoverschrijdend gedrag.
- Leerkrachten en schoolleiding een duidelijke handreiking bieden om goed te kunnen reageren op dit gedrag.
- Duidelijkheid voor leerlingen en hun ouders.
- Ouders in een vroeg stadium betrekken bij de gedragsmatige ontwikkeling van hun kind, verantwoordelijkheden verhelderen, samen werken met een planmatige aanpak.
- Het structureel verminderen van grensoverschrijdend gedrag in de school door het volgen van een duidelijke lijn: de gedragscode.

3. Uitgangspunten

- De pedagogische visie wordt breed gedragen binnen het schoolteam. Het team werkt vanuit deze gezamenlijke visie aan een goed pedagogisch klimaat.
- Leerkrachten zijn op de hoogte van en kunnen werken volgens de richtlijnen van PBS.

4. Omschrijving Protocol Sociale Veiligheid

Het protocol sociale veiligheid maakt voor ouders en leerlingen duidelijk wat onze afspraken en stappen zijn. De ouders worden via de schoolgids op de hoogte gebracht.

Het is belangrijk dat we preventief werken aan gewenst gedrag en grensoverschrijdend gedrag voorkomen door alert en structureel begeleiding te geven op **ongewenst gedrag**. Dit doen we door te werken volgens de richtlijnen van PBS.

Positive Behavior Support (PBS) is een doelmatige, schoolbrede aanpak die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Het doel is het creëren van een positieve, sociale omgeving, die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt en waarbij sociale veiligheid een belangrijke rol speelt.

4.1 Preventie (groene interventies - stap 1)

Wat gebeurt er in de school en in de klas.

In de gebouwen zijn de 3 pijlers van PBS zichtbaar. Deze worden weergegeven in de poppen: Venne Verantwoordelijkheid, Vito Veiligheid en Ruben Respect.

We monitoren jaarlijks de sociaal- emotionele ontwikkeling van elk kind m.b.v. LOOQIN (1-3) en Sociogram (4-8).

Wij starten ieder schooljaar met de "Gouden Weken". Deze weken worden gebruikt om een fundament neer te zetten voor een positieve groepsvorming en een veilige sfeer in de klas. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de lessenreeks Pestpreventie met PBS en andere werkvormen.

Na de kerstvakantie herhalen we dit met de "Zilveren weken" en na de meivakantie nogmaals met de "Bronzen Weken".

gang

veiligheid	respect	verantwoordelijkheid
Wij lopen rustig in de gang.	Wij houden ons aan de geluidmeter op de gang.	Wij houden samen de gang netjes en schoon.
Wij geven elkaar de ruimte.	Wij houden de deur voor elkaar open.	Wij zijn op tijd in ons lokaal.
Wij laten elkaar erlangs.	Wij komen alleen aan onze eigen spullen.	

In de gangen, bij de kapstokken, in de hal en in andere gezamenlijke ruimtes werken wij met gedragsafspraken. Deze worden in de klas aangeleerd. Zo weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt in deze ruimtes. Deze afspraken worden ook actief ingeoeft. Zo zijn de afspraken voor alle leerlingen hetzelfde.

In de ochtend- en middagpauze wordt er door de leerkrachten gesurveilleerd op het schoolplein. De pleinwacht is te herkennen aan het oranje hesje. De pleinwacht loopt rond en zorg dat hij of zij zichtbaar is voor de leerlingen.

De leerkrachten staan elke ochtend bij de deur om de leerlingen te begroeten. Zo kunnen ze meteen al zien hoe het kind zich voelt bij binnenkomst. Tevens geeft dit rust in de gang.

In de klas werken wij met gedragsafspraken. Deze worden in de klas aangeleerd. Zo weten de kinderen wat er van hen verwacht wordt in de klas. Deze afspraken worden ook actief ingeoeft. Zo zijn de afspraken voor elke leerling hetzelfde. Er staat 1 afspraak per 2 weken centraal. Hier wordt dan aan gewerkt door de kinderen. De leerkracht observeert hoe het inoefenen van de afspraak verloopt.

De kinderen worden beloond op gewenst gedrag gerelateerd aan de afspraak die centraal staat. Hiervoor worden muntjes uitgedeeld door de leerkracht. Deze muntjes verzamelen de leerlingen in een buis in de klas, het is een spaarsysteem. De kinderen bepalen samen met de leerkracht waar ze voor willen sparen. Dit kan een kwartier langer buitenspelen zijn, maar ook bijvoorbeeld een dag in je pyjama naar school.

In de groepen 3 t/m 8 wordt er gewerkt met de geluidsmeter. Deze geeft aan welk geluidsniveau past bij een activiteit.

Tussen leerlingen onderling hanteren wij het Stop-Loop-Praat principe. Dit houdt in dat de kinderen eerst zelf STOP zeggen tegen ongewenst gedrag van een ander. Wordt dit niet opgepakt, dan probeert het kind de situatie te verlaten door weg te lopen (LOOP). Is het daarna nog niet opgelost, dan kan de leerling naar de leerkracht gaan om daar hulp te vragen (PRAAT). Deze zal terugvragen naar de stappen ervoor; dit om de zelfredzaamheid te trainen. Bij de leerkracht wordt er samen naar een oplossing gezocht. Natuurlijk zijn er ook altijd situaties die om direct handelen vragen van de leerkracht.

Onze standaardprocedure bij ongewenst gedrag is:

- Bij ongewenst gedrag in zijn algemeenheid wordt het kind door de leerkracht aangesproken. Wij hanteren hierbij de reactieprocedure van PBS (zie bijlage 1; Reactieprocedure). Als het om leerlingen onderling gaat maken ze gebruik van de Stop-Loop-Praat methode van PBS.
- Mocht na het aanspreken op ongewenst gedrag toch een consequentie volgen (na het doorlopen van de reactieprocedure), dan wordt deze uitgevoerd en vervolgens door de leerkracht genoteerd in de gedragsregistratie die in de klassenmap zit.
- Consequenties. Deze worden door de leerkracht gesteld en zijn altijd proportioneel (Zie bijlage 2 ; Consequentie Menu). Dat wil zeggen dat een duidelijk verband bestaat tussen de aard van het ongewenst gedrag en de toegepaste sanctie.

4.2 Check-in Check-out (gele interventies, stap 2)

- Bij herhaaldelijke uitingen van ongewenst gedrag wordt het gedrag met ouders en de IB'er of gedragsspecialist besproken. Door middel van een Check-in Check-out systeem wordt samen met de ouders en de leerling afgesproken waar de komende periode van 6 weken aan gewerkt gaat worden. De drie basiswaarden van onze school staan hierin vermeld (Verantwoordelijkheid, Veiligheid, Respect). Deze kaart wordt elke dag drie keer afgetekend (na elke pauze). Dit aftekenen gebeurt bij iemand anders dan de groepsleerkracht. Dit kan een IB'er of gedragsspecialist zijn. De kaart gaat elke dag mee naar huis en wordt ook ondertekend door

ouders. Zowel ouders, als leerkracht gaan uit van het positieve en zetten allebei een compliment op de kaart.

- Het plan van de leerling rondom Check-in Check-out wordt in Parnassys digitaal bewaard.
- Na de afgesproken periode van 6 weken wordt het Check-in Check-out systeem geëvalueerd. Bij dit gesprek zijn minimaal aanwezig: één ouder, één leerkracht en één persoon die betrokken was bij de Check-in Check-out. Van daaruit worden al dan niet vervolgstappen gemaakt. Dat kan betekenen dat er een nieuw plan wordt opgesteld of dat het traject wordt afgesloten.
- Het evaluatiegesprek wordt in Parnassys genoteerd in het plan wat al aangemaakt was.

4.3 Grensoverschrijdend gedrag (rode interventie - stap 3)

Definitie grensoverschrijdend gedrag:

Wij definiëren grensoverschrijdend gedrag als volgt:

Gedrag waardoor de veiligheid en het gevoel van veiligheid binnen de schoolomgeving wordt aangetast.

Kenmerken van grensoverschrijdend gedrag:

- Verbale agressie: grof en kwetsend taalgebruik naar medeleerlingen en/of personeelsleden. Hiertoe worden ook discriminerende en/of seksueel getinte opmerkingen gerekend.
- Fysieke agressie: zoals slaan, schoppen, bijten en bespugen van medeleerlingen en/of personeelsleden. Ook het gooien van spullen naar personen wordt hiertoe gerekend.
- Het moedwillig verstoren van de orde binnen of buiten de groep.
- Het moedwillig vernielen van materiaal.
- Weglopen buiten de invloedssfeer van de school.

Interpretatie van grensoverschrijdend gedrag:

- Corrigeerbaarheid van de leerling (kan de leerling gestopt worden?)
- Frequentie van het grensoverschrijdend gedrag (incidenteel of structureel?)
- Leeftijdsadequaat handelen: wanneer een kleuter een medeleerling slaat heeft dat een andere lading dan wanneer een bovenbouw leerling dat doet. De inschatting hiervan is aan de professional die een afweging maakt op grond van de ontwikkelingspsychologie. Op grond hiervan kan gesteld worden dat een leerling van 9 à 10 jaar een ontwikkelt empathisch vermogen heeft.

A. Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

Er is sprake van grensoverschrijdend gedrag (gedrag zoals in hoofdstuk 4 en 5 genoemd waarbij er sprake is van regelmatig en stelselmatig gedrag)

Stap 1	- De leerkracht met de intern begeleider of gedragsspecialist besluiten in overleg met de directeur over te gaan tot deze vervolgpcedure, bijv. omdat het beleid onder hoofdstuk 4 "Ongewenst gedrag" onvoldoende effect heeft. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek door de intern begeleider of gedragsspecialist. De intern begeleider of gedragsspecialist en de leerkracht zijn bij dit gesprek aanwezig. In het gesprek worden de voortdurende zorgen t.a.v. het grensoverschrijdende gedrag besproken en wordt er een gezamenlijke afspraak gemaakt. - Afspraken die gemaakt worden/ terugkoppeling van bovenstaand gesprek, worden ook besproken met de leerling, zowel thuis als op school. Dit leerlinggesprek vindt plaats na bovenstaand gesprek. Van beide gesprekken wordt een verslag gemaakt in het plan 'Grensoverschrijdend gedrag'. - Deze afspraken worden ook samengevat in een verslag. In het verslag wordt een evaluatiedatum opgenomen, ondertekend en opgestuurd. Ouders ondertekenen deze brief voor akkoord. - Indien wenselijk kan de gedragsspecialist/externe hulp worden ingeschakeld. - Op het afgesproken evaluatiemoment spreken de ouders, evt. leerling, de leerkracht en intern begeleider of gedragsspecialist over hun bevindingen. Het plan in Parnassys wordt aangevuld.
Stap 2	- Consequentie gedrag bij <u>volgende herhaling</u>: <u>Buiten</u>: kind wordt naar binnen gestuurd, meldt zich in de personeelskamer en krijgt een rustige plek aangewezen, dit is een plek buiten de klaslokalen. <u>Binnen</u>: kind wordt intern geschorst en zit in een andere klas, voor die dag. - Er komt z.s.m. een gesprek met ouders, kind, leerkracht, directie en intern begeleider. - Dit gesprek wordt genoteerd in het plan 'grensoverschrijdend gedrag' in Parnassys. - Leerling zit de volgende dag in de eigen klas. Bij binnenkomst worden de eerder gemaakte afspraken herhaald.

Stap 3	• Bij herhaling van het gedrag komt er nogmaals z.s.m. een gesprek met ouders, kind, directie en vindt er nogmaals een interne schorsing plaats (herhalen van stap 2). • Er volgt eerst een gesprek alvorens kind weer in de eigen klas welkom is.
Stap 4	• Gaat het nogmaals fout dan wordt het kind voor bepaalde tijd extern geschorst. • De directeur gaat over tot het volgen van het Symbio bestuursbeleid stuk "Veiligheidsplan Protocol Time-out, schorsen, verwijderen, onaanvaardbaar gedrag ouders PO en SBO".

B. Maatwerk

De procedure zoals hierboven is omschreven moet gezien worden als een richtlijn. Wij willen geen vaste richtlijn aangeven omdat elke situatie op zichzelf staand is en ook zo zal worden beoordeeld.

Voorafgaand aan welke beslissing dan ook, vindt er altijd overleg plaats tussen directeur, IB'er en leerkracht.

Steeds zullen we duidelijk voor ogen moeten hebben waarom deze leerling dit gedrag vertoont. Maar aan gedrag zit wel een grens. Daarnaast stellen we ons professioneel op. Niet de emotie regeert, maar de rede.

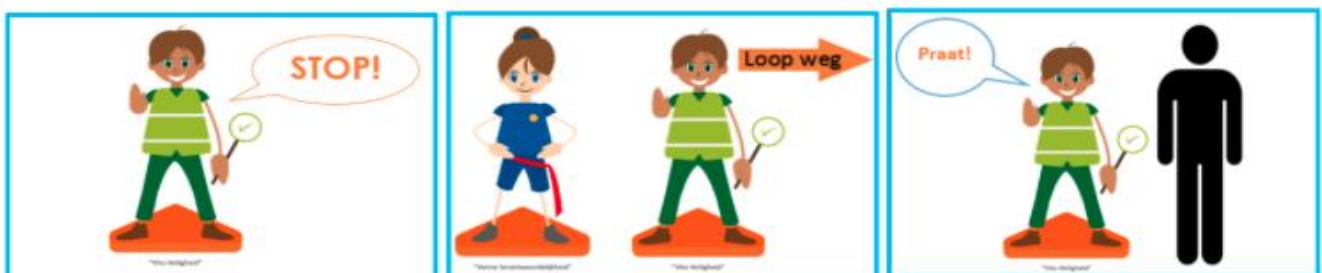
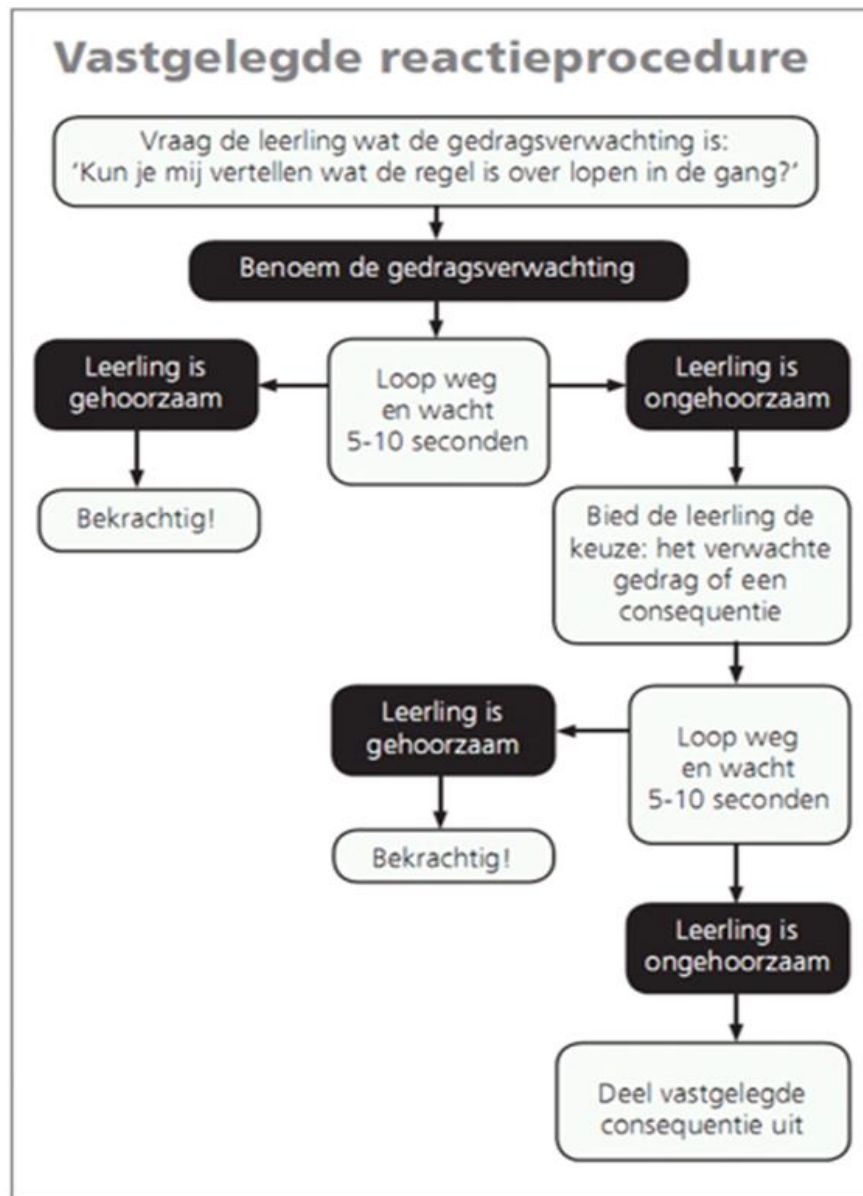
De directeur is eindverantwoordelijk voor de gang van zaken op de school. Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de directeur afwijkt van het stappenplan. Sommige gevallen van grensoverschrijdend gedrag kunnen onmiddellijk leiden tot schorsing, bijv. daar waar sprake is van ernstig lichamelijk geweld.

5. Opmerkingen

Er kunnen in de ontwikkeling van kinderen, om wat voor reden dan ook, stoornissen optreden. Dit kan een lichamelijke/ psychische achtergrond hebben of door traumatische ervaringen in de leefsituatie worden veroorzaakt. ADHD, ASS, hoogbegaafdheid zijn bijvoorbeeld in het kind zelf gelegen factoren die gedragsproblemen kunnen veroorzaken. Maar ook traumatische ervaringen als bijvoorbeeld kindermishandeling, incest, echtscheidingsproblemen, oorlogsvluchtelingen e.d. hebben effecten op het gedrag van kinderen. In deze specifieke gevallen kan er sprake zijn van een aangepaste vorm van dit beleid. E.e.a. wordt dan uitgewerkt door de leerkracht in overleg met de Intern Begeleider/gedragsdeskundigen. Het is belangrijk dat alle leerkrachten van bijzonderheden m.b.t. zulke leerlingen op de hoogte zijn en ernaar handelen.

Maar hoeveel begrip we ook hebben voor een leerling met bepaalde beperkingen en/of een bepaalde achtergrond: grensoverschrijdend gedrag tolereren wij niet!

Bijlage 1 ; Reactieprocedure en Stop-Loop-Praat

Bijlage 2 ; Consequentie Menu

					
VERANTWOORDELIJKHEID	RESPECT	VEILIGHEID			
Zeer klein probleemgedrag proberen we altijd eerst 'indien mogelijk' actief te negeren of klein te corrigeren van dichtbij "doe even mee" =minimaliseren van aandacht voor ongewenst gedrag Bijvoorbeeld: niet opvolgen van opdracht of aanwijzing. Mocht het gedrag doorgaan volgt er <u>altijd eerst een reactie procedure</u>: herhalen van de gedragsverwachting en er wordt een keuze geboden.					
KLEIN		KLEIN	KLEIN		
Ongehoorzaamheid /opstandigheid/ tegendraads Verstoring(les) activiteit Te laat na pauze of activiteit	Nadenkplek	Ongepast taalgebruik (1x) Gebrek aan respect (1x) -Plagen -Ruzie -Uitdagen -Opstoken	Nadenkplek <u>Oepsblad / Oepstekening</u>	Misbruik van eigendom -Materialen	Nadenkplek Verlies van iets leuks
GROOT		GROOT	GROOT		
Fysieke agressie -Vechten	Time out Verlies van iets leuks <u>Oepsblad / Oepstekening</u>	Ongepast taalgebruik (vaker) Fysiek contact/ Verbale agressie(dreigen) - Liegen - Bedrog - Spieken	Time out Verlies van iets leuks <u>Oepsblad / Oepstekening</u>	Ongeoorloofd verblijf buiten Schoolterrein Bewust misbruik van eigendom (vaker)	Time out <u>Oepsblad / Oepstekening</u>
Extreem gedrag In geval van extreem gedrag altijd een oepsblad in laten vullen door de leerling, contact opnemen met ouders, directie en een aantekening maken.					

Wat is belangrijk tijdens consequenties?			
- Samen bespreken van de waarden en gedragsverwachting; (waarom is het belangrijk dat je je hieraan houdt?) - Is er genoeg geoefend met de gedragsverwachting? Bijvoorbeeld een gedragsles (zijn alle groene interventies nog helder voor de leerling?) Zie PBS-puzzel - Bekrachtigen wanneer de leerling gewenst gedrag laat zien, het geleerde toepast (zijn er voldoende complimenten gegeven?) - Er volgt, voor een consequentie, altijd eerst een compleet uitgevoerde reactieprocedure - Als er een consequentie is gegeven wordt dit altijd genoteerd - Consequenties worden altijd in rust door de leerkracht gegeven (professionele houding) - Een consequentie volgt het liefst zo snel mogelijk na het ongewenste gedrag - De consequentie wordt zoveel mogelijk toegepast in de ruimte waar zich het probleemgedrag heeft voorgedaan - Na een uitgevoerde consequentie, volgt er altijd zo snel mogelijk een compliment			
Nadenkplek	Time-out	Oepsblad Oepstekening	Verlies van iets leuks
- Een gekozen plek (door de lkr) in de klas. - Tijd wordt bepaald (OB max 2 min) (MB BB max 3 min) - Leerling wordt genegeerd tijdens time-out - Als het doorgaat, tijd verlengen (OB max 5 min) (MB, BB max 10 min) - Na de tijd wordt de gedragsverwachting besproken	- Bij extreem gedrag kan de leerling wel naar de buurklas (max 30 min) - Na de afgesproken tijd wordt de gedragsverwachting besproken.	- Oepsblad zelf laten invullen - Oepstekening maken in geval van conflict met andere leerling - Oepsblad / Oepstekening altijd bespreken met leerling en eventueel andere betrokken leerling	- Kort moment, 5/10 min niet meedoen - Iets wat de leerling raakt, dit kan wisselend zijn
Extreemgedrag = gedrag waar de reactieprocedure niet van toepassing is Leerling altijd verwijderen uit de situatie: bij verwijdering uit de groep, neemt de lB-er of andere collega de leerling over: het <u>Oepsblad / Oepstekening</u> wordt ingevuld en vervolgens maakt de leerkracht met de leerling afspraken hoe de situatie wordt opgelost (herstelplan) Dit wordt altijd besproken met ouders.			